

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כ שבט תשס"ט שבת - ירושלים 4:48 תל-אביב 5:03 חיפה 4:53 מוצ"ש - ירושלים 6:02 תל-אביב 6:04 חיפה 6:02

פרשת יתרו

ביקור חולים

מצוה לבקר את החולה ולסדר כל הדרוש לו !

נלמד מהפסוק: "והודעת להם את הדרך ולכו בה" (פרק יח"ב)

ודדשו חז"ל בגמרא (בבא קמא ק. ובב"מ ל:): "את הדרך" - זו גמילות חסדים. "ולכו" - זו ביקור חולים. וכפי שדרשו חז"ל בדומה לזה בגמרא (סוטה יד.) אחרי ה' אלוהיכם תלכו" - הלך אחר מדותיו של הקב"ה, מה הוא מלביש ערומים אף אתה הלבש ערומים, מה הוא ביקר חולים אף אתה בקר חולים. על גודל שכרו של המבקר חולים, אמרו בגמרא (נדרים מ.): כל המבקר את החולה ניצול מדינה של גיהנום שנאמר (תהלים מא) "אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'" וכו'. ואם ביקר מה שכרו? מה שכרו, והרי כבר אמרו שניצול מדינה של גיהנום? אלא מה שכרו בעולם הזה? (וכדנתן בפ"א פאה מ"א אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעולם הזה וכו' ואחד מהם "ביקור חולים").

אלא שכרו הוא כפי שנאמר בפסוק: "ה' ישמרהו ויחייהו ואושר בארץ ואל תתנהו בנפש אויביו" (תהלים מא). הפסוק כולל ד' ברכות: א) "ה' ישמרהו" - מיצר הרע. ב) "ויחייהו" - מן היסורים. ג) "ואושר בארץ" - שיהיו הכל מתכבדו בו. ד) "ואל תתנהו בנפש אויביו" - שיזדמנו לו רעים כנעמן שירפו את צרעתו נכגון אלישע דהוה נביא וזקן והשיאו עצה לנעמן (רש"י), ואל יזדמנו לו רעים כרחבעם שחילקו את מלכותו.

וביארו המפרשים (מהרש"א, מהר"ל, קרן אורה ועוד) שכל הברכות הללו ניתנים לו מדה כנגד מדה. שהרי כידוע ישנם כמה מטרות לביקור חולים: א) לראות מצב החולה ועי"ז יתעורר להתפלל ולבקש עליו רחמים. ב) לראות מה נדרש לחולה (כמו נקיון הבית וסמי רפואה) וישתדל להמציאו לו. ג) יחזק ויחיה את החולה ע"י שישמחו בדבריו. ד) יעורר את החולה לשוב בתשובה על עוונותיו. ה) אם הוא בן גילו נוטל אחד משישים בחוליו.

כנגד דברים אלו שהטיב עם החולה, זוכה שכך ימדדו לו מן השמים בד' ברכות אלו: א) "ה' ישמרהו" - מיצר הרע. כנגד מה שעורר את החולה לפשפש במעשיו ולשוב בתשובה, וכן כשהביא החולה, אמרו ע"ז חז"ל שאין החולה עומד מחוליו עד שימחלו כל עוונותיו, ומכיוון שיתפלל עליו שיבריא וגרם לו שימחלו עוונותיו, לכן זוכה כנגד זה להנצל גם הוא מיצר הרע.

ב) ויחייהו - מן השמים. כנגד מה שדאג להחיות את החולה ע"י שהמציא כל הנדרש לו כמו נקיון הבית וסמי רפואה וכן מה שעודדו ושמחו בדבריו. ובבן גילו, במה שנטל אחד מששים בחוליו.

ג) "ואושר בארץ" - שיהיו הכל מתכבדו בו, כנגד מה שהשפיל כבודו והלך לבקר אף מי שקטן ממנו ולעסוק במה שנוצר לו אף שאין זה לפי כבודו, וכדמצינו על רבי עקיבא שעשה צורכי תלמידו החולה. וכן במה שביקרוהו כיבד את החולה.

ד) "ואל תתנהו בנפש אויביו" - שיזדמנו לו רעים כנעמן שירפו את צרעתו. כנגד מה שהוא נהג ברעות עם החולה ודאג לרפאותו, הן ע"י התפלה והן ע"י השגת סמי רפואה וכו"ב.

סועד את החולה

על הגה"צ רבי יעקב עדס זצ"ל מסופר: לילה אחד כשעלה על יצועו, שמע בדממת הלילה אנחה כבידה. בעקבותיה באה עוד אנחה. כאשר גברו הקולות, היה ברור שיש מישהו חולה או אומלל מאוד. בחוץ שרויה חשיכה נוראה, ופחד רב היה לעבור בסמטאות הצרות של העיר העתיקה בשעה זו שאין איש בהן. אולי בכל זאת מסתובב שם מישהו עויין...

אך רבי יעקב לא שת לבו לכל אלה. הוא קם ממטתו, התלבש והלך לבקש את המסכן. הוא עקב אחרי קולות האנחה והגיע לחלון שפונה אל הרחוב היורד אל הכותל, אך הכניסה לבית לא נראתה כלל.

"איך אוכל להכנס פנימה?" שאל רבי יעקב - "תצטרך להקיף את הבנין מסביב ושם הכניסה" - השיב הקול מבפנים. למרות החשיכה הכבידה מצא רבי יעקב את דרכו ונכנס אל החדר הדל. **במיטה** שכב איש בודד אשר לא היה לו מי שיעלה אור בחדרו, ולא כל שכן שיכין לו כוס תה לסעוד אותו בחוליו. כאן עשה רבי יעקב את מה שלא עשה בביתו: הוא הדליק את הפרימוס-כלי הבישול המהיר של אותם הימים, הרתיח מים בקומקום והכין לחולה שתיה חמה ומעוררת.

אחרי זמן קצר, משראה שהאיש מרגיש בשיפור קל, יצא להביא את הרופא. כל זמן הבדיקה המתין לשמוע מה בפיו. אחרי כן יצא ללוות את הרופא לביתו, ורק אחרי שהחולה קיבל את התרופה חזר רבי יעקב לביתו.

המורה

לעילוי נשמת

האשה **צרת חיה פרידה סינקלר ז"ל**

בת ר' אברהם הלוי סגל ז"ל

נלב"ע כד שבט תשס"ז

להזהר שלא לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים!

נלמד מהפסוק: "כל הנוגע בהר מות יומת" (פרק י"ב). ודרש החפץ חיים (בספרו עה"ת): ומה אם הר שאין בו דעת ואינו מרגיש כלום, מכל מקום נתקדש על ידי קבלת התורה, עד שהזהירו כל ישראל מלנגוע בקצהו, קל וחומר למי שנוגע ופוגע בכבודו של תלמיד חכם, שלמד את התורה גופה, ושיש בו דעת ומרגיש העלבון, על אחת וכמה וכמה שהנוגע בו כנוגע בבת עינו.

מדוע חמור עונשו של הפוגע בכבוד חכמים?

שנינו: "מורא רבך כמורא שמים" (אבות פ"ד משנה יב) ועוד שנינו (שם פ"ב מ"י): "והוי מתחמם באורן של תלמידי חכמים והוי זהיר בגחלתן שלא תכה, שנשיכתן נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן לחישת שרף".

וביאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, (בשיחות מוסד מאמר סא) שלמען האמת ענינו של כבוד הרב וחומרת העונש של הפוגע בכבודו אינו רק מחמת כבוד הרב כשלעצמו, אלא גם הוא עיקרו משום שהפגיעה גורמת לביטול כח השפעת הרב בישראל שכאשר ישראל אינם שומרים ונזהרים בכבוד חכמים וזקניהם, הרי זה כאילו אין להם חכמים וזקנים כלל, שכל מעלת קיומם הוא אך ורק כשנשמעים להם ונזהרים בכבודם.

ועד כמה היה חמור בישראל כבוד הרב ומוראו מביא רבי חיים ללמוד מהמסופר בגמרא (גיטין נו). על רבי יוחנן בן זכאי שכאשר רצה לצאת מהעיר אל מחנה רומי, עשה את עצמו כמת והוציא והווי תלמידו בארון, וכשבאו לפתח העיר רצו הבריונים לדוקרו ברמחים שמא מערימים הם, אמר להם אבא סיקרא ראש הבריונים: "יאמרו רבם דקרו". רצו לדוחפו, אמר להם אבא סיקרא: "יאמרו רבם דחפו".

הרי למדנו מכאן - אמר רבי חיים - עד כמה הקפידו אפילו אותם בריונים, על כבוד רבם, שהרי כל מה שרצו לדקרו או לדחפו, הוא משום שחששו שמא הערמה היא, ואם כן, לדעתם היה בזה פיקוח נפש אם יצא אל מחנה האויבים, ומכל מקום נמנעו מלברר את הדבר, רק כדי שלא יאמרו "רבם דקרו" "רבם דחפו". עד כדי כך חמור היה בעיניהם כבוד חכמים.

"ודבר זה הוא אסון דורינו" - מפטיר רבי חיים שמואלביץ - "דור שאין הקטנים נשמעים לגדולים, וכל אחד מורה הלכה לעצמו, וכמו שכתב הרמח"ל (במסילת ישרים פרק יא): "כל אלה תולדות הגאווה המשיבה חכמים אחור ודעתם מסכלת, מסירה לב ראשי החכמה, ואף כי תלמידים שלא שימשו כל צרכם שכמעט שנפקחו עיניהם, כבר חכמי החכמים שוים להם בלבם". ונתקיימה רח"ל בנו קללת ישעיה: "ירהבו הנער בזקן והנקלה בנכבד". ואף מה שאותם בריונים מתקופת חז"ל הבינו עד כדי מסירות נפש, נתרופף בידינו. עכ"ד.

גם המבזה ברמז - עונשו חמור

אמרו חז"ל בגמרא (שבת קיט): "כל המבזה תלמידי חכמים אין רפואה למכתו". ודקדק רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהודיע) מה בא לרבות בתיבת "כל"? ומבאר שבא לרבות שאפילו אינו מבזה בפירוש אלא רק ברמז גם אז אין רפואה למכתו.

וכדוגמא, הביא ה"בן יהודיע" עובדה שאירעה באחד שהתפלל יום אחד כשליח ציבור בבית הכנסת שהיו מתפללין בו תלמידי חכמים בשחרית, וכאשר הגיע למאמר "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" הרים קולו בזה ואמר "תלמידי חכמים מרבים שלום?" בלשון תמיהה, וחזר ואמר תיבת "בעולם" כדבר בפני עצמו ולא משך אותה עם המילה הקודמת לה, והראה בתנועת האברים כאילו אומר, וכי סלקא דעתך שתלמידי חכמים מרבים שלום, לא יאמר כזאת בעולם, והרב הבין כוונתו לבזות בכך ונדוהו, וזהו אין רפואה למכתו שתלמד עליו זכות לפוטרו.

גמולו ישוב בראשו

סיפר הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל: מדי פעם בפעם היו קציני המשטרה עורכים ביקורות-פתע בישיבות אשר במדינות פולין, על מנת לתפוס בחורי ישיבה שלא התגייסו לצבא הפולני ואין להם תעודות שחרור בהתאם לחוק. הבחורים שהיו נתפסים ללא התעודה הנדרשת היו נלקחים למעצר ושם היו מכים ומענים אותם ולאחר מכן היו מגייסים אותם לצבא.

פעם אחת אירע שאחד מקציני המשטרה בקלצק בא עם שוטרו לישיבה, אסף את כל הבחורים ובראשם הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל והכניסם לרפת גדולה כשהפרות בתוך הרפת.

הם הוכנסו בקבוצות ובכל קבוצה חמישה אנשים. אפשרות לשבת לא היתה להם שהרי רצפת הרפת מלוכלכת ומזהמת, ועל כן נאלצו כל העצורים לעמוד על רגליהם במשך לילה שלם.

היו בחורים שנשברו ונתקפו ביאוש, אך רבי איסר זלמן השתדל במשך כל הזמן לעודדם ולנסוך בהם רוח תקוה ובטחון. התלמידים ראו את התנהגותו ועמידתו האיתנה. שמעו את דבריו על מדת הבטחון והתעודדו.

במשך כל אותו הלילה אשר בו היו ראש הישיבה ותלמידיו כלואים ברפת, עשו כל ראשי הקהילה היהודית בקלצק מאמצים מרובים לשחרור כל העצורים.

הם פנו למושל המחוז, למפקד הנפה וכל אדם אשר לפי דעתם יכול היה לסייע לשחרור הכלואים. ואכן מאמציהם נשאו פרי וכולם שוחררו למחרת.

והנה ימים ספורים בלבד לאחר מעשה זה. הואשם קצין המשטרה שהיה האחראי להתעללות הזו בראש הישיבה ובתלמידיו, בהאשמות שונות. הוא נעצר וישב שנים בבית הכלא.

בדרך עץ החיים

"הזהרו בגחלתן"...

בישוב באר יעקב גר אדם שאינו שומר תורה ומצוות. באחת התקופות עשה לעצמו מנהג לכסח את דשא חצירו בעיצומה של השבת, בפרהסיא ולעיני כל.

ניגש אליו ראש ישיבת באר יעקב הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, ובנעימות דיבר על ליבו כי אל לו לחלל את השבת בפרהסיא, שכן יכולה היא השבת לתבוע את עלבונה. החציף הלה פניו כנגדו ואמר: "הרב שפירא, אני איני מתערב לכם בעניינכם, אף אתם אל תתערבו לי בענייני".

הבהיר לו ראש הישיבה, כי אין בענייני הדברים אמורים, כי אם את עלבון השבת הוא תובע. ואולם הלה לא שת לבו גם אל דבריו אלו.

משיצא הרב שפירא את פתח חצירו של מחלל שבת זה, פנה אליו באומרו: "השבת תובעת את מעליביה ככתוב "והיו למשיסה שאסין". נשא ראש הישיבה עיניו למרום ואמר: "רבונו של עולם, אני את שלי עשיתי".

והנה עוד באותו שבוע תקף את אותו אדם ה"שבץ" ולאחר כמה שבועות שבק חיים לכל חי. רח"ל.

לשמש שם אהל - ח"ב

לקבל אורחים בפנים מאירות. ולטרוח ולשמש אותם באכילה ושתיה!

נלמד מהפסוק: "ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם עם חותן משה" (פרק יח"ב)

וּכְתַב רִשִׁי: "וּמִשֶׁה הֵיכֵן הֵלֵךְ? וְהֲלֹא הוּא שִׁיבָא לְקִרְאָתוֹ וְגַרְם לֹו אֶת כָּל הַכְּבוֹד? אֲלֵא שְׁהִי עֹומֵד וּמִשְׁמֵשׁ לְפָנֵיהֶם. עַכ"ל. וְכִמוֹ שִׁכְתוֹב אֲצֵל אַבְרָהָם אֲבִינוֹ: "וְהוּא עֹומֵד עֲלֵיהֶם" (בְּרֵאשִׁית יח"ח). וְאִמְרוּ חֲז"ל: כָּל מֵה שֶׁעֲשֵׂה אַבְרָהָם לְמֵלָאכִים בַּעֲצָמוֹ ["וַיִּקַּח חֲמָאָה וְחַלְבֵּי... הוֹלֵךְ עִמָּם לְשִׁלְחָם"] עֲשֵׂה הַקַּב"ה לְבָנָיו בַּעֲצָמוֹ וְכָל מֵה שֶׁעֲשֵׂה ע"י שְׁלִיחַ ["וַיִּקַּח נָא מֵעֵט מִיָּם"] עֲשֵׂה הַקַּב"ה לְבָנָיו ע"י שְׁלִיחַ. (בְּבֵא מִצִּיעָא פו:).

לְדַעַת רְבִינוּ בַחֲיֵי זַצ"ל (בִּסְפָרוֹ כַּד הִקְמַח) מִצוֹת הַכְּנֶסֶת אֹורְחִים סְגוּלָה הִיא לְבָנִים. וְכַךְ כָּתַב: "וְכֵן מִצִּינוּ שְׁמִצּוֹה הַזֹּאת שֶׁל הַכְּנֶסֶת אֹורְחִים שֶׁהִפְרִי שֶׁלָּהּ וְהִשְׁכֵּר בַּעֲוֹלָם הַזֶּה הֵם הַבָּנִים. שְׁכַל הַזֹּהִיר בֵּה זֹכֶה לְבָנִים, שְׁכֵן מִצִּינוּ בְּאַבְרָהָם כִּי מִתְחַלָּה הִיָּה עֵץ יֵשׁ בְּלֹא בָנִים, וְאַחֵר שֶׁנִּטְעַע נְטִיעָה זֹו, שֶׁהִשְׁמִילָה הַכְּתוּב לַעֵץ, זֶכֶה לְבָנִים. וְלִכְךָ נִרְאָה לֹו הַקַּב"ה בְּמִקּוֹם אֵילָנוֹת, זֶהוּ בְּמִקּוֹם "אֵלוֹנֵי מִמְרָא", וְשֵׁם בְּשֵׂרוֹ הַמֵּלָאךְ שִׁישׁוּב עֵץ לַח וְיִהְיֶה לֹו בֶן, וְכֵן מִצִּינוּ בְּשׁוֹנְמִית שְׁקִיבֵלָה אֶת אִלִישֵׁעַ. וְעַל מִדָּה זֹו שֶׁהִיתָה בֵּה זְכָתָה לְבֵן שֶׁהִיָּה נְבִיא, וְהוּא חֲבֻקֹק".

עַל מַעֲלַת הַמִּצְוָה וְחֻבְתָּהּ כָּתַב הַגָּאוֹן **רַבִּי חַיִּים פִּלאַגִּי זַצ"ל** (בִּסְפָרוֹ **תּוֹכַחַת חַיִּים**) אֶת הַדְּבָרִים הַבָּאִים: "יִתְאֲמַץ הָאָדָם וַיִּקְבַּל הָאֹורְחִים בְּסִבֵּר פָּנִים יְפוֹת וְגֹדוּלָה מִצּוֹה זֹו שֶׁמִּצִּינוּ שֶׁנִּשְׁתַּבַּח בֵּה הָאָדָם הַגְּדוֹל בַּעֲנֻקִים, זֶה אַבְרָהָם אֲבִינוּ ע"ה, כַּמְבוֹאָר בְּפִסְקוּי פִרְשֵׁת וִירָא. וַיֵּשׁ חַיִּיב לְכָל אָדָם לְקַיֵּים הַמִּצְוָה, דְּהוּי בְּכָלֵל מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל צְדָקָה וְגַמ"ח.

וְכִיּוֹן שְׁכֵן - מוֹסִיף רַבִּי חַיִּים פִּלאַגִּי - רָאוּי שִׁיְהִיָּה בְּכָל מְדִינָה וּבְכָל עִיר, מִקּוֹם קְבוּעַ בְּבֵתִים וּבְחֻדְרִים שִׁיכְנִיסוּ שֵׁם הָאֹורְחִים הַבָּאִים מִחוּץ לְעִיר שִׁיְהִיָּה לָהֶם מִקּוֹם לְלוֹן. עַכ"ד.

"מִצּוֹת הַכְּנֶסֶת אֹורְחִים נוֹהֶגֶת אֶף בְּאֹורְחִים עֲשִׂירִים" - כּוֹתֵב הַחֲפֵץ חַיִּים (בִּסְפָרוֹ **אַהֲבַת חֶסֶד**) - וְאֶף שְׁאִין הֵם צְרִיכִים לְטוֹבָתוֹ, בְּכָל זֹאת הַמִּצְוָה הִיא הַקְּבֵלָה שֶׁמִּקְבֵּל אוֹתָם בְּסִבֵּר פָּנִים יְפוֹת וּמִשְׁתַּדֵּל לְשִׁמְשֵׁם וּלְכַבְּדָם לְפִי כְבוֹדָם. וְכָל שְׁכֵן אֵם הָאֹורְחִים הֵם עֲנִיִּים, הִיא מִצְוָה כְּפוּלָה, שֶׁמִּקְיִים בְּזֶה גַם מִצּוֹת צְדָקָה. וְאֵם הָאֹורַח הוּא תְּלָמִיד חֹסֵם שְׁכָרוֹ הַרְבֵּה יוֹתֵר כִּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲז"ל בְּמִסְכַּת בְּרֻכּוֹת.

"חזקת קדימה" להכנסת אורחים

הַגָּאוֹן רַבִּי יְהוּדָה לִיב כְּהַנֵּמֶן זַצ"ל (אֲבִיו שֶׁל הַרֵב מְפוֹנִיבֵז) שִׁימַשׁ כ"גְּבֵאִי" בְּבֵית הַמְדַרְשׁ הַמְקוּמִי בַּעֲיִירָתָם. הוּא עֲשֵׂה דְבָרִים לְשֵׁם פְּעִלָם וּמִילָא אֶת תְּפִקִּידוֹ הַשּׁוֹנִים בְּהַתְּנַדְבוֹת גְּמוּרָה, מְבַלִּי לְחוּס עַל טְרַחְתּוֹ וְעַל זְמָנוֹ, אוֹ לְצִפּוֹת לַאיזָה גְּמוּל שֶׁהוּא. רַק דְּבַר אֶחָד תְּבַע בְּשִׁכְרוֹ מְבַנֵּי עֲדָתוֹ: בְּתוֹרַת "גְּבֵאִי" תְּהִיָּה שְׁמוּרָה לֹו תְּמִיד "חֲזָקַת קְדִימָה" בְּנוֹגַע לְהַכְּנֶסֶת אֹורְחִים. הַעֲנֵי הָרֵאשׁוֹן שִׁיבֹא לְעִירָה הוּא הָאֹורַח "שְׁלוּ", וְאִין רְשׁוֹת לְמִישֵׁהוּ "לְחֻטּוֹף" אֶת הַמִּצְוָה מִמְּנוּ...

לִימִים בִּיקֵשׁ רַבִּי יְהוּדָה לִיב לְהַתְּפִטֵּר מִן הַגְּבָאוֹת. בַּעֲיִירָה גְּדֹל דוֹר חֲדָשׁ צְעִירִים בְּנִיתְשְׁחוֹרַת, אֲשֶׁר לֹא קִיבְלוּ מְרוֹתוֹ בְּבֵית הַמְדַרְשׁ, וְהִגִּיבוּ לְפַעֲמִים בְּחוּסֵר סְבִלְנוֹת, כְּשֶׁהִיָּה מְעִיר לָהֶם לְהִימְנַע מִשִּׁיחָה בְּחֻזְרַת הַשֶּׁ"ץ, וּבִקְרִיאַת הַתּוֹרָה. קָם, אִיפּוֹא, בְּאַחַת הַשְּׁבֵתוֹת וְהַכְּרִיז בְּרַבִּים שְׁאִינוּ מוֹכֵן לְהַמְשִׁיךְ הַלָּאָה בְּתַפְקִיד ה"גְּבֵאִי" שֶׁל בֵּית הַמְדַרְשׁ.

אֵךְ הִנֵּה בְּאוֹתוֹ רִגַע קָרָא מִישֵׁהוּ: "אֵם רַבִּי לִיב אִינוּ רוֹצֵה לְהִיָּת גְּבֵאִי, הִרִי זֶה עֲנִינוּ הַפְּרֻטִי, אִין בִּיכְלַתְנוּ לְאַלְצוֹ לְכַךְ, אֲבַל שִׁיְהִיָּה בְּרוּר כִּי מִכָּאֵן וְאֵילֶךְ פְּקַעָה גַם זְכוֹת הַקְּדִימָה שֶׁל הַלְּכָנִים אֹורְחִים רֵאשׁוֹן..."

לְמִשְׁמַע "אִיוִם" זֶה הַתְּחַלְחַל רַבִּי יְהוּדָה לִיב, כִּאִילוֹ נִיסָה הָאִישׁ לְפַגּוֹעַ בְּצִיפּוֹר נַפְשׁוֹ, וְנִסּוּג בּוֹ מִיַּד מְכוּוֹנָתוֹ לְהַתְּפִטֵּר...

גַּם רַעֲיִיתוֹ הַרְבֵּנִית (אִמּוֹ שֶׁל הַרֵב מְפוֹנִיבֵז) הִיתָה מְהַדְרַת בְּמִצְוָה זֹו שֶׁל הַכְּנֶסֶת אֹורְחִים. תְּמִיד הִיָּו יְדִיָּה וְלִבָּה פְּתוּחִים לְדַל, לְעַנֵּי הַמִּתְדַּפֵּק עַל פְּתַחָה, לְשִׁבוֹר רַעֲבוֹנוֹ וְלִסְפֵּק צְרִכּוֹ.

סִיפֵר בְּנֵה הַגָּאוֹן **רַבִּי יוֹסֵף שְׁלֵמָה כְּהַנֵּמֶן זַצ"ל**: "זֹוֹכֵר אֲנִי מִקְטְנוּתִי, כַּד הוּיָנָא טְלִיא, לֹא פַעַם הִיתָה אִמָּא אוֹמֵרַת לִי שְׁבוּבִי מִן הַחִידֵר "אֲכֹוֹל הַיּוֹם יוֹסֵף בְּמוֹעֵד מְאוּחֵר יוֹתֵר... הֲלֹא אַתָּה כְּבֵר סַעֲדַת לְבַךְ פַּעַם אַחַת, לְפָנֵי שְׁבָאוֹ הָאֹורְחִים... וְהֵם עוֹד לֹא בָּא הַיּוֹם אוֹכֵל בְּפִיהֶם... אֲאִכִּיל אִיפּוֹא תְּחִילָה אוֹתָם..."

כֵּן סִיפֵר, שְׁאֵם אִירַע לְפַעֲמִים בְּבֵית הוֹרִיו, שִׁישְׁבוּ אֲצֵל הַשּׁוֹלְחַן בְּלֹא אוֹרָה, הִיתָה אִמּוֹ נַעֲצַבַת אֵל לְבָה וְקוֹרָאֵת בְּקוֹל נְכָאִים: "שׁוֹלְחַן עֲצוּב יֵשׁ לָנוּ הַיּוֹם... שׁוֹלְחַן גְּלָמוּד... מֵה עֲצוּב יוֹתֵר מְלַבְּשֵׁל עֲבוּר עֲצַמְךָ בְּלִבְד, וְלֹאֲכֹוֹל לְבַד..."

הַרֵב מְפוֹנִיבֵז'

"פינה מיוחדת לאורחים..."

רְגִיל הִיָּה כ"ק **הָאָדָמוֹר רַבִּי דוֹד מְלַעְלוֹב זַצ"ל** לְהַתְּנַהֵג בְּדִיוֹק כִּמוֹ אֹורְחֵי [כַּדִּי שִׁירְגִישׁוֹ בְּנוֹחַן]. הַרְבּוֹ הָאֹורְחִים בְּאִכִּילָה וּבִשְׁתִּיָּה, עֲשֵׂה אֶף הוּא כְּמוֹתָם.

פַּעַם אִירַח בְּבִיתוֹ עֲנֵי אֶחָד שֶׁאֲכַל אֲכִילָה גְּסָה, וְרַבִּי דוֹד עֲשֵׂה כְּמוֹהוֹ, שְׁאִלוּהוֹ: מֵהִיכֵן לִקַּח מִקּוֹם בְּאִיצְטוּמְכָא לְאוֹכֵל כֶּה רַב? הַשִּׁיב רַבִּי דוֹד: כְּשֵׁם שִׁישׁ לִי בְּדִירַתִּי מִקּוֹם מִיּוּחַד לְאֹורְחִים, כֵּן יֵשׁ לִי בְּקִיבְתִי פִּינָה מִיּוּחַדֵת לְאֹורְחִים...

חֲסִידִים מְסַפְּרִים

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

מְדוּעַ הַשׁוּוֹה הַתְּנָא בְּמִסְכַּת אֲבוֹת אֶת קְפִידַתְן שֶׁל חֲכָמִים ל"נְשִׁיכַת שׁוּעֵל" וְל"עֲקִיצַת עֶקְרֵב" ?

מֵה אִירַע לְאָדָם ש"אִיִּים" עַל הַחֲפֵץ חַיִּים כִּי יִפְרִיעַ לְמַגְבִּית שֶׁל "וְעַד הִישִׁיבּוֹת" ?

אֵם אֲבָא מִצּוֹה לְבָנוּ בְּגִזִּירַת "כִּיבוּד אֲב" לְגַלְחַת זְקָנוֹ, וְאִילוֹ הֵבֵן רוֹצֵה לְהַשְׁאִיר זְקָנוֹ, הֲאֵם מְחֻיִיב לְשִׁמוּעַ לְאֲבִיו ?

כִּיצַד הוֹכִיחַ רַבִּי חַיִּים סוֹלוֹבֵיבֵיץ זַצ"ל מְדַבְּרֵי חֲז"ל, שֶׁהַמְּבַקֵּר אֶת הַחֹלָה לֹא יִשְׁהָה אֲצֵלוֹ יוֹתֵר מִעֲשָׂרָה רְגַעִים ?

מֵה הִבִּיא אֶת הַחֻזּוֹן אִישׁ לְעֵרוֹךְ בִּיקוֹר חוֹלִים אֲצֵל אָדָם חִילוּנִי אֶף שֶׁמְעוֹלָם לֹא הִכִּירוּ ?

כִּיצַד סִיעַ אֶחָד מְרֵאשֵׁי הִישִׁיבּוֹת בִּירוּשָׁלַיִם, לְפַתּוֹר בַּעֲיָה חֲמוּרָה שֶׁנִּתְגַּלְתָּה בְּאִמְצַע הַטִּיסָה בְּמַגְנָוֹן הַהַפְּעֵלָה שֶׁל הַמְטוֹס ?

עַל שְׁאִלוֹת אֵלוֹ וְעוֹד רַבּוֹת אַחֲרוֹת, תּוֹכְלוּ לְמִצּוֹא תְּשׁוּבוֹת מְעַנִּינּוֹת בְּסִפֵּר הַמְּבוֹקֵשׁ **אִישׁ לְרַעְהוֹ**

(פְּרֻשַׁת יִתְרוֹ: עֲמוּדִים רֶלַח - רִצּוֹ) נִיתֵן לְהַשִּׁיג בְּחֻנוּיּוֹת הַסְּפָרִים הַמּוֹבַחְרוֹת לְפְרֻטִים: 02-5869073

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

הדרך לשנות את התחזית המטאורולוגית

מגלה שזה משום "ביטול תרומות ומעשרות"; רבי שמעון בן פזי מגלה שזה משום "מספרי לשון הרע"; רב סלא אמר רב המנונא מגלה שזה משום "עזי פנים"; רב קטינא מגלה שזה משום "ביטול תורה"; רבי אמי מגלה שזה משום "עון גזל"; רבי יוחנן מגלה שזה משום "פוסקי צדקה ברבים ואין נותנין".

די בהתבוננות קלה על מנת לשים לב שרוב רובן של הסיבות שגורמות לעצירת גשמים, קשורות לעניינים שבין אדם לחברו!

והמסקנה שיוצאת מכך פשוטה וברורה: אם הגשמים נעצרים מחמת עניינים שבין אדם לחברו, הרי שהדרך לגרום לגשמי ברכה היא תיקון עניינים אלו!

* * *

לא צריך להיות חכם או ידען גדול כדי להבין שבתחום זה יש מה לתקן. השאלה שיש לשאול היא את מי האחריות מחייבת? האם את אלו שלא קרו ולא שנו מימיהם? הרי פשיטא שעיקר האחריות חלה עלינו, על ציבור שומרי התורה והמצוות.

הבה נחدد את הנקודה עוד יותר: האם בית המקדש נחרב בגלל שמישהו לא ידע לחזור היטב על "קצות החושן"? או שמא מחמת שמאן דהו לא הבין היטב "רבי חיים" או אפילו משנה מפורשת? הרי בית המקדש חרב בגלל שנאת חינם!

אין ספק שבדורנו קיימת מודעות גבוהה לעניינים שבין אדם לחברו, והציבור צמא מאוד לשינוי המצב. נכון, לא קל לשנות את המצב אך בל נשכח שכיחודים ירשנו מאבותינו אברהם יצחק ויעקב כוחות אדירים לעמוד בניסיונות.

בספרים הק' מבואר באריכות היסוד של "מעשי אבות סימן לבנים", דהיינו שהאבות הק' סללו עבורנו את הדרך לעמוד בניסיונות - על ידי כך שהם עצמם עמדו בניסיון. ובכן: אם אברהם אבינו עמד בנסיון של כבשן האש, אם יצחק אבינו עמד בניסיון העקדה, אם יוסף עמד בניסיון במצרים - אף אנו נוכל לעמוד בניסיונות קלים לאין ערוך!

הבה נקבל על עצמנו שמהיום ואילך משתנים לטובה. שלא יעבור עלינו יום ללא מעשה טוב בעניינים שבין אדם לחברו. "לא המדרש עיקר אלא המעשה" לרדוף אחרי מעשה טוב ולא רק אם "זדמן". וכך, בעזרת השם, נזכה לגשמי ברכה ושפע, גשמי רצון ברכה ונדבה ולגאולה השלמה במהרה אמין!

הרב נפתלי וינברג

בשבועות האחרונים רגיל הקורא לפגוש כאן מידי שבוע את הסיפור הזוכה. השבוע מתפרסם כאן מאמר - שלאחר מחשבה הגענו למסקנה שאין לדחות את פרסומו. החל משבוע הבא נשוב למבצע, וניתן עדיין להמשיך ולשלוח אלינו סיפורים חדשים.

גשמי ברכה שטפו את מחוזותינו במוצאי שבת פרשת בא, ובימים האחרונים. הכנרת הגיבה בעלייה יפה של שלושה ס"מ - אך חסר שם עדיין כמות של חמישה מטר מים, על מנת להגיע לקו המים הרצוי.

נכון לעכשיו לא קיים בארץ תחליף למי גשמים. רבים חולמים להגיע למצב בו יהיו מסוגלים להתפיל מים מלוחים בעלות סבירה, מה שיאפשר לנצל את מי האוקיינוס האין סופיים. אך גם אם בעתיד הדבר יצלח, זה עדיין לא עוקר את מה שעצירת גשמים טומנת בחובה. החשש מפני עצירת גשמים אינו רק מחמת מחסור ב"נוזל החיים", אלא גם מחמת שזה מעיד שאין הקב"ה כל כך מרוצה (בלשון המעטה) מהמצב הקיים בעולמו ח"ו. בספרים הק' מובא שהגשם הוא ביטוי של שפע שהקב"ה מוריד לעולם, וכדי לזכות בשפע זה לא יעזור אם נתפיל את הים התיכון, או נייבא מים מטורקיה.

אם נתבונן "טיפה" נגלה שמעמדו של המים מרכזי יותר ממה שחשבנו. שני שלישי מהיקום מכוסים מים, ותשעים אחוזים מגופנו אינם אלא מים! המים הם גם השליח לרבים מהעונשים שהקב"ה שולח לעולם: החל ממי המבול ועד הצונאמי האיום שהחדיר למאות מיליוני איש מושגים חדשים של קטסטרופה.

נכון, חזינו בחודשים האחרונים חסדי ה' מגולים - כלפיהם אסור לנו להיות כפויי טובה. הניסים הרבים שהתרחשו בקן הצרעות של עזה, הותירו את כולנו עם תחושה של התפעמות מגילויי ההשגחה הפרטית - כן יעזור ה' הלאה. ועדיין, מצד שני ניכר ה"הסתר" בדמות עצירת גשמים שנמשכת לעומקו של חודש שבת. בחנויות הביגוד וההנעלה כבר נפרדים מבגדי החורף במחירי סוף עונה, אך דומה שעונת הגשמים בקושי התחילה.

* * *

על מנת לפתור בעיה יש לתור אחר גורמיה. זכינו וחז"ל גילו לנו בפרוטרוט את הסיבות אשר גורמות לעצירת גשמים, והן מופיעות במסכת תענית (דף ז' ע"ב עד דף ח' ע"ב): רב חסדא